

**UNIVERSITY
OF TURKU**

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHOR Lahti Jukka

TITLE Hyppäys uudelle tasolle!

JOURNAL Tieteessä tapahtuu

YEAR 2023

VERSION Publisher's pdf

CITATION Lahti, J. (2023). Hyppäys uudelle tasolle!. *Tieteessä tapahtuu*, 41(5). Noudettu osoitteesta <https://journal.fi/tt/article/view/140883>

HYPPÄYS UUDELLE TASOLLE!

Kuusikymmentä vuotta sitten, syksyllä 1963 liikunnanopettajaksi opiskelevien ensimmäinen vuosikurssi aloitti silloisessa Jyväskylän kasvatustieteellisessä korkeakoulussa, nykyisessä Jyväskylän yliopistossa. Liikunnanopettajakoulutuksella oli jo tuolloin pitkät perinteensä Helsingin yliopistossa, jossa voimistelunopettajien koulutus oltiin aloitettu vuonna 1882.

Helsingin yliopiston historian aikana liikunnanopettajakoulutuksella ei ollut ollut professorin oppituolia. Myös Jyväskylän liikunnanopettajakoulutus aloitti niukoilla eväillä: Sillä ei ollut omaa rakennusta. Vakinaista henkilökuntaa sillä oli kourallinen, ja tieteellinen opetus nojasi lähinnä ulkomaisten vierailijoiden luentoihin.

Vuonna 1965 liikuntapedagogiikan oppiaine sai ensimmäisen professorinsa. Tehtävään valittiin **Kalevi Heinilä**, joka oli opiskellut voimistelunopettajaksi Helsingissä ja tehnyt sittemmin tohtorintutkimuksen sosiologiasta. Ensimmäisen professuurin voidaan katsoa olleen hyppäys uudelle tasolle liikuntapedagogisessa tutkimuksessa. Heinilä kehitti alaa monipuolisesti ja tähdensi tiedon ja tieteen merkitystä koulutuksessa ”arkitiedon” sijaan.

Heinilän toimiessa liikuntapedagogiikan professorina liikuntakasvatuksen opintosuunta muuttui Jyväskylän yliopistossa omaksi liikuntatieteelliseksi tiedekunnakseen vuonna 1968. Muutos mahdollisti tieteenalalle aivan uudet kehittymismahdollisuudet. Resurssit kasvoivat, ja oppiaine sai samanarvoisen aseman yliopiston organisaatiossa kuin muutkin oppiaineet, jotka toimivat omina tiedekuntinaan.

JUKKA LAHTI
on Turun yliopiston
opettajankoulutus-
laitoksen
yliopistonlehtori.

Tiedekunta sai uuden **Alvar Aallon** suunnitteleman rakennuksen, joka vihittiin käyttöön vuonna 1971. Samaan aikauteen osuu myös Heinilän siirtyminen liikuntasosiologian professuuriin, ja liikuntapedagogiikan ladun aukaisijoiksi tulivat uudet ihmiset **Pentti Pitkäsen** ja **Risto Telaman** johdolla.

Telama väitteli ensimmäisenä liikuntapedagogiikasta vuonna 1972, ja hän toimi sittemmin pitkäaikaisena oppiaineen pääedustajana. Vuosikymmenellä luotiinkin pohja laadukkaalle ja monitieteiselle liikuntatieteelliselle tutkimukselle.

1970-luvulle asettuu myös liikuntapedagogiikan kannalta oleellinen tapahtuma, kun Helsingin voimistelulaitos lakkautettiin maaliskuussa 1974. Näin Jyväskylän liikunnanopettajakoulutuksesta tuli Suomen ainut liikunnanopettajien koulutaja, ja liikuntatieteellinen tiedekunta sai entistä enemmän resursseja muun muassa virkarakenteen kohentamiseen.

Vuonna 1978 järjestyttiin liikunnanopettajakoulutustakin tutkinnonuudistus, joka astui taannehtivasti voimaan koko yliopistokentässä. Tutkinnot laajenivat ja koulutuksen järjestäjillä oli hankaluuksia venyä lisääntyneiden opintosuoritteiden paineessa, sillä pitihän samalla henkilökuntamäärällä tuolloin hoitaa lisääntyneet opintomäärät. Ennen kaikkea lisääntynyt opinnäytetöiden määrä aiheutti ylimääräistä ohjaustaakkaa.

Vuoden 1978 uudistuksessa liikunnanopettajakoulutuksen opettajuusajattelu vahvistui entisestään. Jo tuolloin koulutukseen ankkuroitiin ajatus, että liikunnanopettajakoulutuksessa lähdetäisiin tutustumaan käytännön opetukseen ja kouluharjoitteluihin heti ensimmäisestä opintovuodesta lähtien.

Tutkitulla tiedolla tuetaan liikunnan ja terveyden edistämistä.

Nyt kuusikymppinen liikunnanopettajakoulutus aloitti urakkansa muutaman palkatun lehtorin, asiainhoitajan sekä virkaa tekevän opintosuunnan esimiehen voimin. Nykyisin oppiaineessa on ydintyöntekijöitä yli kolmekymmentä ja professorin oppituolejakin viisi. Liikunnanopettajakoulutuksen opiskelijamäärä on kuitenkin pysynyt alusta lähtien kutakuinkin samana: ensimmäisellä vuosikurssilla oli 60 opiskelijaa, nyt 77 opiskelijaa mukaan lukien aikuisopiskelijat.

Koko liikuntatieteellinen tiedekunta rakentui 1960-luvulla liikunnanopettajakoulutuksen ympärille. Sen jälkeen tiedekunnasta on versoutunut monipuolinen, kansainvälisesti aktiivinen ja arvostettu opinahjo. Sen tavoitteena on liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin tutkimus ihmisen koko elämänkulusta. Tutkitulla tiedolla tuetaan liikunnan ja terveyden edistämistä sekä edesautetaan yhteiskunnallisten ja yksilöllisten hyötyjen saavuttamista.

Tiedekunnan tutkimus jakaantuu fysioterapian, gerontologian, liikuntabiologian, liikuntakasvatuksen, liikunnan ja yhteiskuntatieteiden, liikuntalääketieteen ja terveyden edistämisen tutkimukseen. Liikuntakasvatuksen alalla tutkimus keskittyy esimerkiksi koululiikuntaan, liikunnan ja terveystiedon opettajakoulutukseen, liikuntamotivaatioon ja motoriseen oppimiseen sekä liikuntakäyttäytymisen tutkimukseen elämänkulun eri vaiheissa.

Kuusikymppinen saattaa usein jo tähyillä kiikkustuoliin ja lokoisempiin aikoihin eläkkeelle. Liikunnanopettajakoulutus sen sijaan viettää tulevaisuuttaan todennäköisesti yhä virkeämpänä ja toimeliaampana – sekä yhä enemmän oppimista ja liikuntaa tukevaa tutkimusta tuottavana.